

Talouden tunnusluvut tutuksi

Opas lukujen tulkintaan

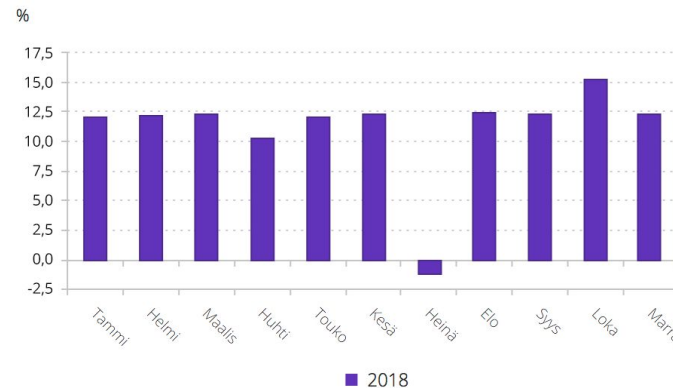
Yrityksen taloutta kuvataan useiden eri tunnuslukujen avulla. Lyhenteet ja termit vaativat tulkitsijaltaan paneutumista ennen kuin ne avautuvat. Vaivannäkö kuitenkin palkitsee.

Tämä opas on laadittu avuksi kaikille, jotka ovat kiinnostuneet lukujen tarjoaman tiedon hyödyntämisestä.

Kannattavuus

Toiminnan jatkumisen
elinehto

Liikevoitto (%) [i](#)

“

Liiketoiminnan tulee tuottaa
enemmän kuin se kuluttaa.
Yrityksen kannattavuus on sen
toiminnan jatkumisen edellytys.

”

Myyntikate (%)

= Myyntikatteen suhteellinen osuus liikevaihdosta.

Myyntikateprosentti on yksi yleisimmin seurattavista tunnusluvuista ja viestii yrityksen toiminnan kannattavuudesta. Luku kertoo sen prosenttiosuuden, joka saaduista myyntituotoista jää jäljelle, kun niistä on vähennetty myytyjen tuotteiden hankintakustannukset (muuttuvat kulut).

Myyntikateprosentti on hyödyllinen tunnusluku oman yrityksen toiminnan seuraamiseen.

Luvussa on kuitenkin suurta vaihtelua toimialoittain ja siinä näkyy myös toiminnan kulurakenne. Tästä johtuen myyntikateprosentin tulkintaan ei ole yhtenäisiä viitearvoja eivätkä eri toimialojen luvut ole keskenään vertailukelpoisia.

$$\text{Myyntikate-\%} = \frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Käyttökate (%)

= Käyttökatteen suhteellinen osuus liikevaihdosta

Yrityksen *käyttökate* saadaan lisäämällä liikevoittoon poistot ja arvonalentumiset. Käyttökate kertoo siis kuinka paljon liikevaihdosta jää katetta toimintakulujen vähentämisen jälkeen.

Käyttökateprosentti saadaan jakamalla käyttökate liikevaihdolla. Käyttökateprosentti kertoo esimerkiksi kuinka paljon hintapaineita yritys kestää.

Luku vaihtelee suuresti toimialojen välillä eikä sen tulkinnalle ole yhtenäisiä viitearvoja. Luvussa voi olla vaihtelua myös toimialan sisällä riippuen esimerkiksi siitä, omistaako vai vuokraako yritys tuotantolaitteensa. Karkeasti luvun tulisi olla vähimmillään yli 10%:ia ja teollisuudessa mielellään yli 20%:ia

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Liikevoitto (%) (EBIT)

= Liikevoiton suhteellinen osuus liikevaihdosta

Liikevoittoprosentti kuvaa, paljonko yrityksen liikevaihdosta jää voittoa ennen rahoituskuluja ja veroja. Liikevoitto lasketaan vähentämällä liikevaihdosta muuttuvat ja kiinteät kulut sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Liikevoittoprosentti saadaan jakamalla saatu luku vielä liikevaihdolla ja kertomalla sadalla.

Liikevoittoprosenttia voi hyödyntää oman toimintansa eri tilikausien vertailuissa ja jossain määrin myös eri toimialojen välillä. Tulkinnassa tulee kuitenkin huomioida aina toimiala- ja liiketoimintakohtaiset tekijät.

Luvun viitearvot:

> 10% hyvä, 5–10 % tyydyttävä, < 5 % heikko

$$\text{Liikevoitto-\%} = \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Oman pääoman tuottoaste (ROE)

= Tuotto, jonka omistajat saavat sijoitukselleen

Oman pääoman tuottoaste viittaa yritykseen sijoitettuun omaan pääomaan ja kuinka hyvin se on tuottanut voittoa.

Tunnuslukuun liittyvät tavoitteet määräytyvät omistajien omien tuottovaatimusten mukaan. Luku konkretisoi sen, kuinka hyvin yritys on onnistunut vastaamaan tavoitteeseen.

Luku on toimiva mittari aloilla, joiden toimintaan on sitoutunut paljon pääomaa esim. valmistava teollisuus. Se ei toimi yhtä hyvin aineettomaan osaamiseen perustuvilla aloilla (esim. asiantuntijapalvelut, konsultointi).

Luvun viitearvot:

> 15% hyvä, 5-15% tyydyttävä, > 5% heikko

$$\text{Oman pääoman tuottoaste} = \frac{\text{Tulos}}{\text{Koko oma pääoma}^*} \times 100$$

*sis. oma pääoma + vähemmistöosuudet + konsernireservi + tilinpäätössiirtojen kertymä + korolliset velat

Sijoitetun pääoman tuottoaste (SiPo-%)

= Liiketoiminnan tuloksen suhteellinen osuus siihen sijoitetusta pääomasta.

Sijoitetulla pääomalla tarkoitetaan yritykseen sijoitettua korollista vierasta pääomaa sekä omaa pääomaa. Tunnuslukuun vaikuttavat siis tuloksen lisäksi sijoitettu pääoma.

Suurempi prosentti tarkoittaa korkeampaa tuottoastetta

Tunnusluvun tavoitetaso määräytyy johdon ja rahoittajien tuottovaatimusten mukaan. Yrityksen on pystyttävä saamaan voittoa vieraan pääoman lisäksi myös omalle pääomalle.

Luvun viitearvot:

> 15% hyvä, 5-15% tyydyttävä, < 5% heikko.

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{(\text{Tulos} + \text{rah. kulut} + \text{verot})}{\text{Sijoitetun pääoman keskiarvo}} \times 100$$

Maksuvalmius

Kyky suoriutua maksuista

“

Maksuvalmius tarkoittaa, että yrityksellä tarpeeksi käteisvaroja ja muita nopeasti käteiseksi muutettavia varoja, joilla se voi suoriutua tulevista maksuista.

”

Quick Ratio

= Lyhytaikaisten saamisten suhde lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan.

Quick Ratiolla viitataan happotestiin. Luku kuvaa yrityksen maksuvalmiutta lyhyellä aikavälillä eli kuinka hyvin se voisi kattaa lyhytaikaiset velkansa nopeasti rahaksi muutettavalla omaisuudellaan.

Maksuvalmiutta tarkastellaan nopeakiertoisen omaisuuden näkökulmasta eli rahoitusomaisuuden, joka on nopeasti realisoitavissa rahaksi. Siihen ei lasketa mukaan vaihto-omaisuutta (esim. varasto), jonka realisointi on usein hidasta.

Tunnusluvun alarajana pidetään usein 1:tä eli yritys voisi tarvittaessa kattaa lyhytaikaiset velkansa omalla rahoitusomaisuudellaan.

Luvun viitearvot:

> 1 hyvä, 0,5 - 1 tyydyttävä, < 0,5 heikko

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Lyhytaikaiset saadut ennakot}} \times 100$$

Current Ratio

Vaihtuvat vastaavat suhteessa lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan.

Current Ratio mittaa maksuvalmiutta. Se kertoo yrityksen kyvystä maksaa takaisin lyhytaikainen vieras pääoma olettaen, että myös varasto on myytävissä ja käytettävissä kattamaan lyhytaikaiset velvoitteet. Tunnuslukua käytetään yleensä viitteellisenä osoituksena yrityksen maksukyvystä, sillä se mittaa yrityksen nopeakiertoisen omaisuuden suhdetta nopeakiertoisiin velkoihin.

Normaalisti arvon tulisi olla yli 1 osoittaakseen, että vaihtuvat vastaavat kattavat lyhytaikaisen vieraan pääoman maksuvelvoitteen täyttämiseksi.

Luvun viitearvot:

> 2 hyvä, 1–2 tyydyttävä, < 1 heikko

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihtuvat saatavat}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Vakavaraisuus

Pitkäaikainen elinvoimaisuus

“

Yrityksen hyvä vakavaraisuus
auttaa kantamaan myös
heikompien aikojen yli.

”

Suhteellinen velkaantuneisuus (%)

= Yrityksen velkojen ja liikevaihdon suhde

Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa yrityksen velkojen suhdetta toiminnan laajuuteen. Tunnusluvussa yrityksen kokonaisvelat suhteutetaan liikevaihtoon ja se kuvaa tuottojen riittävyttä velkojen hoitoon. Tulos kertoo, kuinka paljon yritys rahoittaa toimintaansa vieraalla pääomalla suhteessa liikevaihtoon.

Luvulle ei ole yksiselitteisiä viitearvoja, mutta yli 100% tulos voidaan tulkita viestiksi heikosta vakavaraisuudesta ja korkeasta riskistä.

Suhteellinen velkaantuneisuusaste vaihtelee toimialoittain ja se voi olla luontaisesti korkeampi esimerkiksi aloilla, joilla katteet ovat korkeat. Tämän takia luku ei sovellu eri toimialoilla toimivien yritysten vertailuun.

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus-\%} = \frac{\text{Taseen velat - Ennakot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Omavaraisuusaste

= Osuus yrityksen varallisuudesta, joka on rahoitettu omalla pääomalla

Omavaraisuusaste kertoo yrityksen pitkän tähtäimen vakaudesta ja viittaa siihen, kuinka suuri yrityksen omien varojen osuus on kaikista yrityksen käytössä olevista pääomista. Korkea omavaraisuusaste kertoo, että yrityksen johto on minimoinut velkarahoituksen käytön. Mitä matalampi omavaraisuusaste, sitä enemmän toimintaa rahoitetaan velkarahalla.

Omavaraisuusastetta tulisi käyttää vain toimialan sisäiseen vertailuun, sillä sen oletusarvo vaihtelee liiketoiminnan luonteesta riippuen.

Nyrkkisääntönä minimirajana voi pitää 20%:ia ja hyvänä yli 40%:ia.

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - Saadut ennakot}} \times 100$$

Velkaantumisaste

= Korollisten velkojen suhde omaan pääomaan

Velkaantumisaste kertoo korollisten velkojen suhteellisen osuuden yhtiön omasta pääomasta. Mitä enemmän yritys käyttää velkarahaa toimintansa rahoitukseen, sitä suuremman rahoitusriskin se ottaa.

Velkaantumisaste on tyydyttävä, mikäli se on kahden ja neljän välillä. Vastaavasti tunnusluvun arvon ollessa alle kahden voidaan velkaantumisastetta pitää hyvänä.

$$\text{Velkaantumisaste} = \frac{\text{Korolliset velat}}{\text{Omat varat}^*}$$

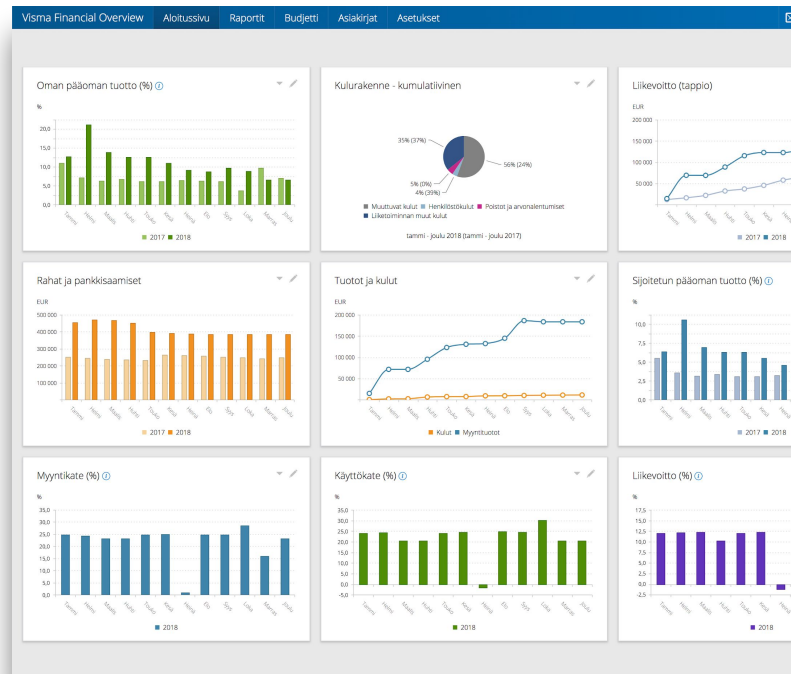
*Omat varat = Oma pääoma + Konsernireservi + Vähemmistöosuus
+ Tilinpäätössiirtojen kertymä

Miten näen yritykseni luvut?

Lukuja ei tarvitse laskea itse vaan nykyaikaiset taloushallinto-ohjelmat tuottavat ne puolestasi.

Netvisorin budjetointi ja raportointipalvelu **Financial Overview** laskee tunnusluvut suoraan Netvisorissa olevan reaaliaikaisen datan pohjalta. Palvelu esittää luvut selkeässä graafisessa muodossa, josta näet suoraan niiden kehityssuunnan.

LUE LISÄÄ

www.netvisor.fi